Lieta Nr.A420457111
Nr.A01539-12/40

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2012.gada 9.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Pujāte

piedaloties pieteicēja *G.P.* pilnvarotajai pārstāvei *L.D.*,
atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim *A.L.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *G.P.* pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2011.gada 24.janvāra lēmuma Nr.22.4.7/4725 atcelšanu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Nodokļu kontroles pārvaldes Fizisko personu pirmā audita daļa veica pieteicēja *G.P.* iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) auditu par 2008.gadu. Pamatojoties uz audita rezultātiem, VID Nodokļu kontroles pārvaldes Fizisko personu pirmās audita daļas galvenā nodokļu inspektore 2010.gada 22.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.23.11/1310 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru pieteicējam papildu nomaksai budžetā aprēķināts IIN Ls 1 881,80, soda nauda Ls 940,90 un nokavējuma nauda Ls 438,46.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam pieteicējs to apstrīdēja.

[2] Izskatījusi pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu par sākotnējo lēmumu, VID ģenerāldirektore ar 2011.gada 24.janvāra lēmumu Nr.22.4.7/4725 (turpmāk – Lēmums) atstāja sākotnējo lēmumu negrozītu daļā par papildu nomaksai budžetā aprēķināto IIN Ls 1 506,80, soda naudu Ls 753,40 un nokavējuma naudu Ls 351,08, atcēla lēmumu daļā par papildu nomaksai budžetā aprēķināto IIN Ls 375, soda naudu Ls 187,50 un nokavējuma naudu Ls 87,38, un samazināja papildu nomaksai budžetā aprēķināto IIN soda naudu par Ls 527,38. Lēmumā norādīts šāds pamatojums.

[2.1] Pieteicēja izdevumi 2008.gadā ir pārsnieguši viņa ieņēmumus, tādējādi VID Nodokļu kontroles pārvalde pamatoti konstatējusi pieteicēja 2008.gada slēpto ar IIN apliekamu ienākumu Ls 6 027,18 apmērā.

[2.2] Pieteicēja IIN aprēķinā par 2008.gadu papildus ņemami vērā līdzekļu avoti Ls 1 500 apmērā, kas iegūti no nekustamā īpašuma *„/Nosaukums/”* atsavināšanas.

[2.3] *L.P.* ienākumi no darba algas neliecina par minētās personas iespējām veidot uzkrājumus. *L.P.* rīcībā 2006. un 2007.gadā nevarēja būt brīvi naudas līdzekļi Ls 3 100 apmērā, lai veiktu maksājumus par nekustamajiem īpašumiem *G.P.* Pierādījumus par citiem *L.P.* ienākumiem līdz 2007.gadam *G.P.* iestādei nav iesniedzis. Ņemot vērā minēto, VID ir pamats secināt, ka *G.P.* nekustamos īpašumus 2006., 2007. un 2008.gada gadā faktiski nav atsavinājis, un *L.P.* par tiem maksājumus nav veikusi.

[2.4] Pieteicējs audita sākuma sarunā norādījis, ka viņa īpašumā esošie zemesgabali */adrese/, /adrese 2/, /adrese 3/* un */adrese 4/*, Balvos tiek iznomāti SIA

„/Nosaukums/”. Pamatojoties uz 2004.gada 12.janvāra līgumu par nekustamā īpašuma */adrese 3/*, Balvos iznomāšanu, 2009.gada 12.martā *G.P.* VID reģistrējis saimniecisko darbību.

[2.5] Auditam iesniegtie pirkuma līgumi nav reģistrēti zvērināta notāra reģistrā un atbilstoši Balvu zemesgrāmatas nodaļas sniegtajai informācijai līgumos minētie darījumi koroborēti zemesgrāmatā 2010.gada 13.augustā, proti, audita laikā.

[2.6] Tādējādi ir pamats secināt, ka *G.P.* argumenti par skaidras naudas līdzekļu Ls 3 100 apmērā saņemšanu no nekustamo īpašumu atsavināšanas *L.P.* nerada tiesisku pamatu noteikt lielāku *G.P.* skaidras naudas uzkrājumu esamību uz 2008.gada 1.janvāri.

[2.7] Pārbaudē nav gūts apstiprinājums *P.B.* iespējām 2008.gadā izsniegt aizdevumu *G.P.* Ls 6 000 apmērā. Atbilstoši VID rīcībā esošajai informācijai *P.B.* 2003.gadā saņēma ienākumus no algota darba Latvijā Ls 779,13, savukārt ārvalstīs gūtos ienākumus VID nav deklarējis un nav iesniedzis dokumentārus pierādījumus šādu ienākumu esamībai.

Tādējādi VID Nodokļu kontroles pārvalde pamatoti kā nodokļu maksātāja 2008.gadā gūto līdzekļu avotu neatzina aizņēmumu no *P.B.*

[3] Nepiekrītot Lēmumam daļā par papildu nomaksai budžetā aprēķināto IIN Ls 1 506,80, soda naudu Ls 753,40 un nokavējuma naudu Ls 351,08, pieteicējs to pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt, pamatojoties uz sekojošiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējs ir izpildījis likuma „Par nodokļiem un nodevām” 15.pantā noteikto pienākumu – nodokļu aprēķina pareizības pierādīšanai saglabāt un VID iesniegt ieņēmumus apliecinošu dokumentu. Pieteicējs ir saglabājis un iesniedzis VID aizdevuma līgumu, kas apstiprina aizņēmumu Ls 6 000 apmērā no *P.B.* VID šo attaisnojuma dokumentu nav ņēmis vērā.

[3.2] Auditora rīcība, ignorējot pieteicēja iesniegto ienākumu attaisnojuma dokumentu un neveicot iegūtās informācijas pārbaudi, uzskatāma par neatbilstošu labas pārvaldības principam. No audita pārskatā atreferētās *P.B.* atbildes VID redzams, ka *P.B.* ir informējis VID, ka strādā Īrijā kopš 2003.gada un, ka naudu aizdeva no ārzemēs gūto ienākumu uzkrājuma. Pieteicējam kā nodokļu maksātājam ir iespēja iesniegt VID visus tos pierādījumus, ko likums viņam ļauj iegūt. Konkrētajā gadījumā pieteicējs nevar iegūt informāciju no Īrijas atbildīgajām iestādēm par citas personas – *P.B.* ienākumiem, kas gūti šajā valstī. Tādēļ, lai pārliecinātos par *P.B.* iespēju aizdot naudas līdzekļus pieteicējam, VID bija jāpieprasa no Īrijas atbildīgajām iestādēm informācija par *P.B.* gūtajiem ienākumiem šajā valstī. Minētais VID pienākums citastarp izriet no likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 22.panta piektās daļas, kurā noteikts, ka Valsts ieņēmumu dienests, precizējot maksātāja ienākumu lielumu, ir tiesīgs pieprasīt un bez maksas saņemt no (..) iestādēm, (..) un citām personām visu apliekamā ienākuma lieluma precizēšanai nepieciešamo informāciju par maksātāja darījumiem, ienākumiem, izmaksātajām summām, nodotajām vērtībām, īpašumiem un citām lietām.

[3.3] Audita pārskatā nav atspoguļoti *L.P.* ienākumi, lai gūtu pārliecību VID sniegtajai argumentācijai par *L.P.* ienākumiem.

[3.4] Iestādes apgalvojums, ka nekustamā īpašuma pirkuma līgumi sastādīti ar atpakaļejošu datumu, neiztur kritiku, jo minētie līgumi ir reģistrēti zemesgrāmatā. Zemesgrāmatu ierakstiem ir publiska ticamība.

[3.5] Pieteicējs nav deklarējis ne tikai no *L.P.* saņemto skaidro naudu, bet arī no *L.S.* un *E.I.* saņemto skaidro naudu Ls 1 500 apmērā par nekustamā īpašuma *„/Nosaukums/”* atsavināšanu, kā arī no SIA *„/Nosaukums/”* saņemto skaidro naudu

par dividendēm. Lai gan pieteicējs nav deklarējis nevienu no minētajiem ienākumiem, tomēr saņemtā nauda no *L.S.*, *E.I.* un SIA *„/Nosaukums/”* tika ņemta vērā, bet saņemtā nauda no *L.P.* netika ņemta vērā. *L.S.* un *E.I.* iespēja samaksāt pieteicējam pirkuma maksu auditā netika analizēta, savukārt *L.P.* iespēja samaksāt pirkuma maksu tika analizēta, lai gan abos gadījumos naudas summas nav lielas.

[3.6] Neveicot *L.P.* ienākumu un izdevumu pārbaudi, iestāde nevar automātiski izdarīt secinājumu, ka *L.P.* personīgajām vajadzībām izlietoja tieši tik, cik tiek norādīts Centrālās statistikas pārvaldes datos. Līdz ar to nav pamata apšaubīt, ka no saņemtajiem naudas līdzekļiem Ls 6 982,64 apmērā *L.P.* ir izlietojusi Ls 3 100 par darījumiem, jo šie izdevumi nepārsniedz saņemto līdzekļu apjomu.

[3.7] Ministru kabineta 2006.gada 19.septembra noteikumu Nr.780 „Noteikumi par papildu deklarācijas ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu veidlapu un kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja apliekamo ienākumu” 8.punktā noteikts, ja iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs papildu deklarācijai nav pievienojis papildu dokumentus vai informāciju par ienākumiem vai izdevumu īpatnībām, tad ienākuma aprēķinam izmanto Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju un Centrālās statistikas pārvaldes statistikas datus. *L.P.* nav pieprasīts iesniegt papildus deklarāciju, līdz ar to viņai nebija iespējas pievienot dokumentus un sniegt informāciju par savu ienākumu un izdevumu posteņiem.

[3.8] Lēmumā nav norādīta likuma norma, kas noteiktu, ka pirkuma līgumiem jābūt reģistrētiem zvērināta notāra reģistrā. Norādot argumentus, kas nav pamatoti ar konkrētu normatīvo aktu, iestāde pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 11.pantu, kas nosaka likuma atrunas principu.

[3.9] Likuma „Par nodokļiem un nodevām” 38.pants noteic, ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs, taču tas nenozīmē, ka VID no nodokļa maksātāja var pieprasīt likumā neparedzētus pierādījumus un vēl jo vairāk tādus, kurus likums ļauj iegūt tikai un vienīgi VID. Par citu nodokļu maksātāju ienākumiem pieteicējs nevar nodrošināt pierādījumus. To nodrošināšana ir VID kompetencē, vēl jo vairāk, ja VID uz tiem atsaucas. Tas izriet no likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 22.panta piektās daļas.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā VID (turpmāk arī atbildētājs) *G.P.* pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus atbildētājs paskaidrojis sekojošo.

[4.1] Attiecībā uz likuma „Par nodokļiem un nodevām” 38.pantā paredzēto nodokļu maksātāja pierādīšanas pienākumu Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007.gada 4.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKA-93 14.2.punktā norādījis, ka privātpersonu pienākums nodrošināt nepieciešamos pierādījumus palielinās proporcionāli tam, cik ļoti lēmuma pieņemšanas process notiek pašas privātpersonas interesēs. Šādos gadījumos attiecībā uz faktiem, kas veicina labvēlīga lēmuma pieņemšanu, ir dabiski un atbilstoši pierādījumu nastu uzlikt privātpersonai, nevis pārvaldei.

Tā kā pieteicējs, pretēji likuma „Par nodokļiem un nodevām” 38.pantā paredzētajam nodokļu maksātāja pierādīšanas pienākumam, nav iesniedzis ticamus pierādījumus par viņa sievas *L.P.* ienākumiem līdz 2007.gadam, tad ienākumi no darba algas neliecina par *L.P.* iespējām veidot uzkrājumus, jo *L.P.* šajā laika periodā bija nepieciešami līdzekļi personīgajam patēriņam.

Pieteikumā minētais par pieteicēja spēju nodrošināt nepieciešamos pierādījumus nav pamats, lai pieteicējs atkāptos no likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantā paredzētā nodokļu maksātāja pierādīšanas pienākuma.

[4.2] Atbildētājs nesaskata likuma atrunas principa un labas pārvaldības principa pārkāpumus iestādes rīcībā.

[4.3] VID pamatoti saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 3.panta otro daļu, 8.panta trešās daļas 12.punktu un 31.^{3}panta pirmo daļu un likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otro daļu, 32.panta pirmo un trešo daļu un 33.^{3}panta pirmo un otro daļu pieteicējam papildu nomaksai budžetā noteica IIN Ls 1 506,80, nokavējuma nauda Ls 351,08 un soda nauda Ls 753,40, kas saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 33.^{3}panta pirmo un otro daļu tika samazināta par Ls 527,38.

[5] Pieteicēja pārstāve tiesas sēdē pieteikumu uzturēja pēc tajā norādītajiem motīviem. Papildus paskaidroja, ka Īrijas nodokļu administrācijas izsniegtā izziņa apliecina to, ka *P.B.* bija naudas līdzekļi uz 2008.gadu, kurus viņš varēja aizdot pieteicējam. Turklāt *P.B.* Īrijā dzīvoja kopā ar brāli, kas nozīmē, ka izdevumi par dzīvošanu bija mazāki. Starp pieteicēju un *P.B.* ir noslēgta vienošanās, ka, *P.B.* atgriežoties Latvijā, pieteicējs nodrošinās viņam darbu savā uzņēmumā un atdos aizņēmumu. Darba vieta ir vērtējama kā vērtība, kas konkrētajā gadījumā dodama par bezprocentu aizdevumu.

[6] Atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem apsvērumiem. Papildus paskaidroja, ka, ievērojot Īrijas nodokļu administrācijas sniegto informāciju, *P.B.* naudu pieteicējam visticamāk ir aizdevis no 2007.gadā uzkrātajiem naudas līdzekļiem. 2007.gadā *P.B.* kopējais ienākums sastādīja 16 655 eiro. Ls 6 000 ir aptuveni 8 500 eiro. Pieņemot, ka Ls 6 000 *P.B.* ir aizdevis no 2007.gada ienākumiem, tad secināms, ka *P.B.* dzīvošanai palika nedaudz vairāk par 8 000 eiro jeb aptuveni 700 eiro mēnesī. Ja *P.B.* ir ģimene, tad šī summa nešķiet liela. Teorētiski par šādu summu varētu izdzīvot, taču nav saskatāma loģika krāt naudu, lai vēlāk to atdotu bezprocentu aizdevumā.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un pārbaudot lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms daļēji.

[8] Pieteicējs ir pārsūdzējis Lēmumu daļā, ar kuru papildu nomaksai budžetā aprēķināts IIN Ls 1 506,80, soda nauda Ls 753,40 un nokavējuma nauda Ls 351,08 apmērā.

Strīds lietā ir par to, vai VID pamatoti konstatējis, ka pieteicēja līdzekļu izlietojums 2008.gadā pārsniedz gūtos ienākumus, tādējādi konstatējot slēpto ar IIN apliekamo ienākumu. Proti, lietā ir strīds par to, vai VID pamatoti nav atzinis pieteicēja gūto līdzekļu avotus, kurus pieteicējs pamato ar aizdevuma saņemšanu no *P.B.*, kā arī ar ienākumiem no nekustamo īpašumu atsavināšanas *L.P.*

[9] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka nodokļu administrācijas pienākums ir kontrolēt nodokļu (nodevu) aprēķināšanas un maksāšanas pareizību.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.pantā reglamentēta nodokļu maksājumu apmēra precizēšanas kārtība. Saskaņā ar minētā panta pirmo daļu, nodokļu administrācijai ir tiesības pēc nodokļu revīzijas (audita) precizēt nodokļu un

informatīvo deklarāciju sastāvdaļās norādāmās summas, apliekamos ienākumus (zaudējumus), nodokļu (nodevu) aprēķinus atbilstoši nodokļu jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem un uzlikt soda naudu triju gadu laikā pēc normatīvajos aktos noteiktā maksāšanas termiņa.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 21.pants noteic VID pienākumu pārbaudīt deklarācijā uzrādīto datu ticamību un pareizību.

Ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs (likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pants).

No minētā regulējuma izriet, ka auditā VID ir tiesisks pamats pārbaudīt to ziņu pareizību un ticamību un ienākuma avotu likumību, ko nodokļu maksātājs ir ietvēris un norādījis auditējamā perioda deklarācijās. Iegūstot attiecīgas ziņas no nodokļa maksātāja, VID ir jāizvērtē to ticamība un avota likumība kontekstā ar visiem audita materiāliem. Ja nodokļu maksātājs nespēj sniegt apmierinošus paskaidrojumus un pierādījumus par deklarētajiem ienākumiem, VID ir tiesības neatzīt šādu ienākumu.

[10] Kā konstatējams no lietas materiāliem un pieteicēja pārstāves tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, pieteicējs uzskata, ka VID nepamatoti neatzina no nekustamo īpašumu atsavināšanas *L.P.* gūtos ienākumus Ls 3 100 apmērā un saņemto aizdevumu no *P.B.* Ls 6 000 apmērā.

[11] Attiecībā uz gūtajiem ienākumiem no nekustamo īpašumu atsavināšanas *L.P.*, tad atbildētājs tos neatzina, jo *L.P.* ienākumi no darba algas neliecināja par minētās personas iespējām veidot uzkrājumus, tādējādi tika secināts, ka *L.P.* rīcībā 2006. un 2007.gadā nevarēja būt brīvi naudas līdzekļi Ls 3 100 apmērā, lai veiktu maksājumus par nekustamajiem īpašumiem *G.P.* Tā kā pierādījumi par citiem *L.P.* ienākumiem līdz 2007.gadam netika iesniegti, tika atzīts, ka *G.P.* nekustamos īpašumus 2006., 2007. un 2008.gada gadā faktiski nav atsavinājis, un *L.P.* par tiem maksājumus nav veikusi.

[11.1] Tiesa attiecībā uz pieteicēja ienākumiem no nekustamo īpašumu pārdošanas *L.P.*, pārbaudot ierakstus publiskajās datu bāzēs un izvērtējot lietas materiālus, konstatē sekojošus apstākļus.

[11.1.1] Pieteicējs ir atsavinājis *L.P.* šādus nekustamos īpašumus: */adrese 2/* un */adrese/*, Balvos (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*) (½ īpašuma domājamā daļa); */adrese 3/*, Balvos (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*); */adrese 4/*, Balvos (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*); */adrese 5/*, Balvos (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*).

Nekustamais īpašums */adrese 2/* un */adrese/*, Balvos (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*) *L.P.* atsavināts 2007.gada 25.maijā, pirkuma summa Ls 1 600.

Nekustamais īpašums */adrese 3/*, Balvos (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*) atsavināts 2008.gada 3.aprīlī (pārdota ½ īpašuma domājamā daļa), pirkuma summa Ls 8 000, un 2008.gada 15.maijā (pārdota ½ īpašuma domājamā daļa), pirkuma summa Ls 7 900.

Nekustamais īpašums */adrese 4/*, Balvos (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*) *L.P.* atsavināts 2006.gada 9.februārī (pārdota ½ īpašuma domājamā daļa), pirkuma summa Ls 150, un 2006.gada 6.martā (pārdota ½ īpašuma domājamā daļa), pirkuma summa Ls 150.

Nekustamais īpašums */adrese 5/*, Balvos (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*) *L.P.* pārdots 2006.gada 23.martā par summu Ls 1 200.

[11.1.2] 2010.gada 11.augustā Uzņēmumu reģistrā ir reģistrētas laulāto *G.P.* un *L.P.* mantiskās attiecības par visas mantas šķirtību starp laulātajiem.

[11.1.3] 2010.gada 13.augustā *L.P.* nostiprinātas zemesgrāmatā īpašuma tiesības uz visiem šī sprieduma [10.1] punktā norādītajiem īpašumiem.

[11.1.4] Atbilstoši audita pārskatā norādītajai informācijai pieteicējs 2009.gada 12.martā VID Latgales reģionālās iestādes Balvu nodaļā iesniedza iesniegumu, kurā lūdza izsniegt saimnieciskā darba veicēja reģistrācijas apliecību, kā vienu no darbības veidiem norādot nomu. Vienlaikus pieteicējs iesniedzis VID 2004.gada 12.janvāra nomas līgumu Nr.1, saskaņā ar kuru pieteicējs uz nenoteiktu laiku iznomā viņam piederošā īpašuma daļu 98,1 m^2 platībā, kas sevī ietver veikala un noliktavas telpas, kas atrodas */adrese 3/,* Balvos.

[11.1.5] Saskaņā ar audita pārskatā norādīto informāciju pirkuma līgumu kopijas par nekustamā īpašuma */adrese 2/* un */adrese/, /adrese 4/,* un */adrese 5/,* Balvos atsavināšanu *L.P.* pieteicējs iesniedzis VID nobeiguma sarunas laikā 2010.gada 20.oktobrī. 2010.gada 20.oktobrī VID nosūtītajā e-pastā pieteicējs norāda, ka par minētajiem darījumiem viņš bija aizmirsis.

[11.1.6] 2010.gada 13.septembrī *L.P.* sniedza paskaidrojumu VID, kurā *L.P.* apliecinājusi, ka ir iegādājusies sprieduma [11.1.1] punktā minētos īpašumus un norādījusi, ka par īpašumu */adrese 3/,* Balvos nauda vēl nav atdota. Paskaidrojumā norādīts, ka nekustamos īpašumus iegādājusies par naudas līdzekļiem, kas uzkrāti no darba algas, kas saņemti no vecākiem kā finansiālais atbalsts, un citiem personīgiem uzkrājumiem. Saskaņā ar audita pārskatā norādīto informāciju, dokumentu kopijas, kas apstiprina, ka *L.P.* rīcībā bija naudas līdzekļi ko samaksāt pieteicējam par nekustamajiem īpašumiem, *L.P.* VID neiesniedza.

[11.2] Izvērtējot lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, tiesa atzīst, ka VID pamatoti neatzina pieteicēja ienākumus no nekustamo īpašumu pārdošanas *L.P.* tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[11.2.1] Kā izriet no 2011.gada 14.novembra tiesas sēdē pieteicēja pārstāves sniegtajiem paskaidrojumiem, faktu, ka naudas līdzekļi par īpašumiem */adrese 2/* un */adrese/, /adrese 4/* un */adrese 5/,* Balvos ir maksāti, pierāda šo īpašumu pirkuma līgumi, kuros norādīts, ka pirkuma maksa pārdevējam tiek samaksāta vienlaicīgi ar šī līguma slēgšanu, parakstītais līgums der par pierādījumu naudas saņemšanai.

Līgums pats par sevi nepierāda naudas saņemšanas faktu. Tas, ka līgumā ir ietverts nosacījums, ka pirkuma maksa pārdevējam tiek samaksāta vienlaicīgi ar šī līguma slēgšanu, vēl nenozīmē, ka nauda tik tiešām ir samaksāta. Citi pierādījumi, kas apstiprina, ka *L.P.* ir maksājusi par norādītajiem nekustamajiem īpašumiem nav iesniegti.

L.P. VID sniegtais paskaidrojums, no kura var secināt, ka viņa ir veikusi samaksu par īpašumiem */adrese 2/* un */adrese/, /adrese 4/* un */adrese 5/,* Balvos, neapstiprinās ar citiem pierādījumiem lietā.

[11.2.2] Faktu, ka naudas līdzekļi par *L.P.* pārdotajiem īpašumiem ir reāli maksāti, liek apšaubīt arī apstāklis, ka pieteicējs atbilstoši audita pārskatā norādītajai informācijai 2009.gada 12.martā ir vērsies VID ar iesniegumu par saimnieciskā darba veicēja reģistrācijas apliecības izsniegšanu, kā vienu no darbības veidiem norādot nomu. Kā pamatojums iesniegumam pievienots 2004.gada 12.janvāra nomas līgums Nr.1, saskaņā ar kuru pieteicējs uz nenoteiktu laiku iznomā viņam piederošā īpašuma daļu 98,1 m^2 platībā, kas sevī ietver veikala un noliktavas telpas, kas atrodas */adrese 3/*, Balvos. Kā tas konstatēts šī sprieduma [11.1.1] punktā, īpašums */adrese 3/,* Balvos 2008.gada 3.aprīlī un 15.maijā ir atsavināts *L.P.*

Kā to pamatoti audita pārskatā norādījis VID, nav saprotams, kāpēc pieteicējs 2009.gada martā ir reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs, norādot darījumu veidu – noma, ja nekustamais īpašums */adrese 3/*, Balvos 2008.gada 3.aprīlī un 15.maijā ir atsavināts *L.P.*

Turklāt saskaņā ar audita pārskatā norādīto informāciju, 2010.gada 1.aprīlī *G.P.* VID ir iesniedzis 2008.gada ienākumu deklarāciju un deklarācijas D3 pielikumu „Ienākumi no saimnieciskās darbības", kurā deklarējis saimnieciskās darbības veidu – noma. Minēto faktu, proti, ka 2009.gada martā pieteicējs ir reģistrējies kā saimnieciskās darbības veicējs, norādot darījumu veidu – noma, pieteicējs nav apstrīdējis.

[11.2.3] Tāpat nav saprotams, kāds saimnieciskais pamatojums ir vienam laulātajam iegādāties no otra laulātā laulāto kopīgo mantu. Civillikuma 89.panta otrajā daļā noteikts, ka viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīga manta; šaubu gadījumā jāpieņem, ka šī manta pieder abiem līdzīgās daļās.

Kā tas konstatēts sprieduma [11.1.1] punktā, nekustamie īpašumi *L.P.* ir pārdoti 2006., 2007. un 2008.gadā. Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka šajā laika periodā starp laulātajiem, proti, pieteicēju un *L.P.* bija noslēgts kāds laulības līgums. Līdz ar to ir pamats secināt, ka 2006., 2007. un 2008.gadā starp *L.P.* un pieteicēju pastāvēja laulāto likumiskās mantiskās attiecības. Nav strīda par to, ka viens laulātais var pārdot mantu otram laulātajam, taču, ja starp laulātajiem pastāv laulāto likumiskās mantiskās attiecības, šāda īpašuma tiesību pāreja nav saimnieciski pamatota, jo atsavinātā manta tik un tā paliek abu laulāto īpašums.

[11.2.4] No pieteicēja pārstāves 2011.gada 14.novembra tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka faktu, ka nauda par *L.P.* atsavinātajiem īpašumiem ir maksāta, pierāda ieraksts zemesgrāmatā, kam saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 1.pantu ir publiska ticamība.

Tiesa piekrīt pieteicēja pārstāves viedoklim, ka ierakstam zemesgrāmatā atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 1.pantam ir publiska ticamība, ka trešajām personām ir tiesības paļauties uz šiem ierakstiem, taču šī publiskā ticamība nav absolūta.

Zemesgrāmatu likuma 16.panta 1.punkta b) un c) apakšpunktā norādīts, ka [zemesgrāmatu] nodalījuma pirmajā iedaļā norāda īpašuma tiesības pamatu un summu, par kādu iegūts nekustams īpašums, ja tā norādīta dokumentā par īpašuma tiesības pāreju. Atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 61.panta pirmās daļas 1.punktam dokumentus, kas apliecina nostiprināmās tiesības, nekustamā īpašuma īpašnieks vai persona, kuras labā vai pret kuru taisāms nostiprinājums, pievieno nostiprinājuma lūgumam.

No minētajām likuma normām izriet, ka zemesgrāmatā reģistrē to īpašuma tiesības pamatu un nekustamā īpašuma pirkuma summu, ko ir norādījusi pati persona, kas lūdz nostiprinājumu. Šī informācija var arī neatbilst faktiskajai situācijai un noteiktos gadījumos ir apstrīdama. Tā, piemēram, persona var lūgt nostiprināt zemesgrāmatā īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, kas iegūts, piemēram, pamatojoties uz dāvinājuma līgumu, kaut arī faktiski starp īpašuma ieguvēju un atsavinātāju pastāvējušas īpašuma pirkuma tiesiskās attiecības. Līdz ar to tas, ka zemesgrāmatā ir reģistrētas konkrētas naudas summas, nepierāda, ka tās tik tiešām ir maksātas.

[12] Attiecībā uz aizņēmumu no *P.B.*, tad atbildētājs to neatzina, jo pārbaudē netika gūts apstiprinājums *P.B.* iespējām 2008.gadā izsniegt aizdevumu *G.P.* Ls 6 000 apmērā. Atbilstoši VID rīcībā esošajai informācijai *P.B.* 2003.gadā saņēma

ienākumus no algota darba Latvijā Ls 779,13, savukārt ārvalstīs gūtos ienākumus VID nav deklarējis un nav iesniedzis dokumentārus pierādījumus šādu ienākumu esamībai.

Kā konstatējams no lietas materiāliem, 2008.gada 7.jūlijā starp pieteicēju un *P.B.* noslēgts aizdevuma līgums, saskaņā ar kuru *P.B.* piešķīris pieteicējam bezprocentu aizdevumu 6 000 (valūtas veids līgumā nav norādīts) apmērā. Aizdevums piešķirts uz trīs gadiem līdz 2011.gada 7.jūlijam pieteicēja saimnieciskajām vajadzībām (*lietas 50.lapa*). Minētā līguma kopiju pieteicējs VID iesniedzis kopā ar savu sākotnējo 2010.gada 20.augusta paskaidrojumu.

2010.gada 16.septembrī VID Nodokļu kontroles pārvaldē saņemta *P.B.* atbilde uz VID Nodokļu kontroles pārvaldes uzdotajiem jautājumiem par darījumiem ar pieteicēju, kurā *P.B.* apstiprinājis, ka 2008.gadā viņš aizdeva *G.P.* 6 000 latus. *P.B.* paskaidrojis, ka no 2003.gada pavasara dzīvo un strādā ārzemēs (Īrijā) un šo naudas summu aizdevis no saviem personīgajiem uzkrājumiem (*lietas 47.lapa*).

Saskaņā ar Īrijas nodokļu administrācijas sniegto informāciju *P.B.* Īrijā ir saņēmis sekojošus ienākumus: 2006.gadā – 1 052 eiro (aprēķināts nodoklis – 0 eiro); 307 eiro (aprēķināts nodoklis – 0 eiro); 2007.gadā – 5 613 eiro (aprēķināts nodoklis – 416,24 eiro); 1 052 eiro (aprēķināts nodoklis – 0 eiro); 10 000 eiro (aprēķināts nodoklis – 3 500 eiro); 2008.gadā – 7 228 eiro (aprēķināts nodoklis – 0 eiro).

Tiesai nav pamata apšaubīt Īrijas nodokļu administrācijas sniegto informāciju. Līdz ar to tiesa uzskata, ka *P.B.* no Īrijā gūtajiem ienākumiem varēja norādīto aizdevuma summu uzkrāt un to aizdot pieteicējam. Turklāt tiesa norāda, ka pie šādiem apstākļiem, kad persona (*R.B.*) iesniedza izziņu par saņemtajiem ienākumiem Īrijā VID aizdevumu atzina un attiecīgi minēto summu (Ls 6 000) iekļāva pieteicēja līdzekļu avotos 2008.gadā. Tiesa piekrīt pieteicēja pārstāves paustajam viedoklim, ka šādu informāciju no Īrijas nodokļu administrācijas VID varēja saņemt jau audita laikā, vai arī sākotnējā lēmuma apstrīdēšanas laikā. Līdz ar to šajā daļā VID nepamatoti neatzina no *P.B.* saņemto aizdevumu Ls 6 000 apmērā.

Tiesas ieskatā nav pamatots atbildētāja pārstāvja paustais viedoklis, ka Ls 6 000 *P.B.* aizdeva no 2007.gadā gūtajiem ienākumiem, jo persona uzkrājumus varēja veidot arī no iepriekšējos periodos iegūtiem līdzekļiem, turklāt aizdotā summa nav liela un to uzkrāt ir reāli. Tāpat nav pamatots atbildētāja pārstāvja paustais viedoklis, ka *P.B.*, ievērojot viņa vecumu, noteikti ir ģimene, kas jāapgādā, līdz ar to šādu uzkrājumu veidošana ir apšaubāma. Atbilstoši informācijai iedzīvotāju reģistrā pieteicējs laulību ir noslēdzis 2010.gadā un bērns ģimenē dzimis 2010.gadā.

Tādējādi tiesa atzīst, ka Lēmums šajā daļā nav pamatots un ir atceļams, līdz ar to attiecīgi pieteicējam ir samazināms VID noteiktais IIN, nokavējuma nauda un soda nauda.

[13] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tiesa konstatē, ka valsts nodeva Ls 20 apmērā par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā ir samaksāta 2011.gada 24.februārī *(lietas 7.lapa)*. Tā kā pieteicēja pieteikums ir apmierināts daļēji, tad no atbildētāja par labu pieteicējam ir piespriežama samaksātā valsts nodeva.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 289.-290.pantu, 291.panta pirmo daļu tiesa

nosprieda:

apmierināt daļēji *G.P.* pieteikumu.

Atcelt ar tā pieņemšanas dienu Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2011.gada 24.janvāra lēmumu Nr.22.4.7/4725 daļā par *G.P.* papildus aprēķināto iedzīvotāju ienākumu nodokli, nokavējuma naudu un soda naudu sakarā ar nepamatoti neatzīto saņemto aizdevumu no *P.B.*

Uzlikt par pienākumu Valsts ieņēmumu dienestam viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas samazināt *G.P.* aprēķināto iedzīvotāju ienākumu nodokli, nokavējuma naudu un soda naudu attiecībā uz nepamatoti neatzīto saņemto aizdevumu no *P.B.*

Pārējā daļā *G.P.* pieteikumu noraidīt.

Uzlikt par pienākumu Latvijas Republikai atmaksāt *G.P.* viņa samaksāto valsts nodevu Ls 20 /divdesmit lati/ apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2012.gada 9.martā.

Tiesnese S.Pujāte